

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 13Co/164/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8117208870
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 08. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Baran
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8117208870.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Barana a členov senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Andreja Radomského v spore žalobcov: 1. N. E., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom U. E. XXXX/X, XXX XX S., 2. G. E., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom U. E. XXXX/X, XXX XX S., obaja právne zastúpení advokátom JUDr. Ladislav Riedl, so sídlom Slovenská 46, 080 01 Prešov, proti žalovanému G. E. K., K., so sídlom S. X., XXX XX C., P.: XX XXX XXX, právne zastúpený advokátskou kanceláriou TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, o určenie neexistencie záložného práva, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov, č.k. 17Csp/91/2017-186 zo dňa 04. októbra 2019, takto jednohlasne

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e rozsudok.

II. Stranám sporu nárok na náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že:
„I. Súd určuje, že nehnuteľnosti nachádzajúce sa v okrese S., v obci S., kat. úz. S., zapísané na LV č. XXXX, byt č. X vo vchode č. X na prízemí, nachádzajúce sa v bytovom dome súpis. č. XXXX na ul. U. E. v podiele X/X, podiel na spoločných častiach a spoločných zariadeniach bytového domu súpis. č. XXXX, postavený na pozemku parc. č. KN-C XXXX o výmere XXX mX v podiele XX/XXXX, druh pozemku zastavané plochy a nádvoria, zapísané na LV č. XXXX, nie sú zaťažené záložným právom zriadeným zmluvou o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti č. Z XXXXX-XX zo dňa XX.XX.XXXX uzavretej medzi N., B. a žalobcami.

II. Žalobcovia v 1. a 2. rade majú nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100%, o ktorých výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.“

2. Rozhodnutie právne odôvodnil § 39, § 52 ods. 1 - 4, § 53 ods. 1 - 3, 5, § 54, § 151a, § 151b ods. 1 - 3, § 151j ods. 1 - 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení účinnom do 31.05.2010, § 137 písm. c), § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok.

3. Uznesením sp. zn. 24Co/79/2018-126 zo dňa 11.12.2018 Krajský súd v Prešove ako odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V odôvodnení rozhodnutia poukázal na to, že súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie na premlčaní celej pohľadávky vzniknutej z úverovej zmluvy, avšak je predčasné zaoberať sa premlčaním, pokiaľ nie je vyriešená platnosť úverovej zmluvy ako celku, resp. jej jednotlivých častí, a to z hľadiska kontroly neprijateľných zmluvných podmienok. Ďalej uviedol, že súd predtým ako pristúpi k posudzovaniu otázky premlčania musí mať jasno v tom, či je zmluva o úvere a na ňu nadväzujúca zmluva o zriadení

záložného práva k nehnuteľnosti je aj z hľadiska určitosti platným právnym úkonom, resp. či zmluva neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky, v dôsledku čoho by zmluva ako celok neobstála. Úverová zmluva, na základe ktorej žalovaný začal s výkonom záložného práva doposiaľ nebola podrobená súdnej kontrole zmluvných podmienok a problematickým sa v tomto prípade zdá byť napr. poplatok - časť úveru B. Ak má byť novoposkytnutý úver z podstatnej časti použitý na úhradu staršieho úveru, je rovnako potrebné podrobiť súdnej kontrole neprijateľných zmluvných podmienok aj predchádzajúcu úverovú zmluvu č. XXXXX.. Úlohou súdu prvej inštancie preto bolo vykonať súdnu kontrolu prijateľnosti zmluvných podmienok tak v úverovej zmluve č. U XXXXX-XX, ako aj v úverovej zmluve č. XXXXX, posúdiť ich platnosť a v nadväznosti na to aj platnosť záložnej zmluvy a na základe týchto zistení vo veci opätovne rozhodnúť.

4. V zmysle pokynu odvolacieho súdu doplnil súdu prvej inštancie dokazovanie oboznámením sa s predchádzajúcou úverovou zmluvou č. U XXXXX a na ňu nadväzujúcou zmluvou o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti, ako aj ďalšími úverovými zmluvami jej predchádzajúcimi č. U XXXX, č. XXXX, č. U XXXXX a na ne nadväzujúcimi zmluvami o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti, ako aj výsluchom žalobkyne v 2. rade a zistil, že uzatvoreniu úverovej zmluvy č. U XXXXX-XX predchádzalo uzatvorenie T. o poskytnutí úveru „D.“ č. U XXXXX-XX, ktorá bola uzatvorená dňa XX.XX.XXXX. Celková čiastka úveru bola 32.247,- Eur s tým, že úver bol rozdelený do 3 častí: časť A úveru bola vo výške 7.013,62 Eur a bola prevedená na účet klienta, časť B úveru vo výške 247,- Eur bola prevedená na účet L. U. D., a.s. na úhradu výdavkov - nákladov L. súvisiacich s poskytnutím úveru a časť C úveru bola časť istiny určená na úhradu pohľadávok banky voči klientovi z tam uvedených zmlúv č. XXXX a č. XXXXX. Na zabezpečenie pohľadávky právneho predchodcu žalovaného bola uzatvorená tiež zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti č. Z XXXXX-XX, kde predmetom zálohu bol byt žalobcov a podiel na spoločných častiach a zariadeniach. Uzatvoreniu tejto úverovej zmluvy predchádzalo uzatvorenie aj ďalších troch úverových zmlúv, a to: Zmluvy o poskytnutí úveru „D.“ č. U XXXXX-XX zo dňa XX.XX.XXXX, T. o poskytnutí úveru „D.“ č. U XXXXX zo dňa XX.XX.XXXX a T. o poskytnutí úveru „D.“ č. U XXXXX-XX zo dňa XX.XX.XXXX. Na zabezpečenie pohľadávky právneho predchodcu žalovaného boli uzatvorené tiež Zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti č. Z XXXX-XX, č. Z XXXX-XX a č. Z XXXXX-XX, pričom predmetom zálohu bol byt žalobcov a podiel na spoločných častiach a zariadeniach. Žalobkyňa v 2. rade pri výsluchu uviedla, že pri každej zmluve komunikovali so spoločnosťou R., pričom navýšovanie im bolo ponúkané a o toto navýšenie žiadali z dôvodu, že im bolo povedané, že je výhodné vyplatiť prvý úver, niečo im ostane a potom splácať druhý úver. Uviedla, že pri druhej zmluve boli v omeškaní so splátkami a stále od nich pýtali viac a viac, nevedela povedať koľko reálne vyčerpali a koľko reálne uhradili, pričom zmluvy podpisovali dobrovoľne a rozumie, čo znamená záložné právo a výkon záložného práva. Uviedla, že úver brali na prerábanie bytu, platili a stále sa to navyšovalo.

5. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že v danom prípade skutkové okolnosti tak, ako vyplynuli zo zisteného skutkového stavu neboli sporné. Vzhľadom na to, že žalobcovia sa podanou žalobou domáhali určenia neexistencie záložného práva na nehnuteľnostiach v ich vlastníctve, a teda ide o svojou povahou určovaciu žalobu, bolo povinnosťou súdu skúmať, či žalobcovia majú naliehavý právny záujem na takomto určení. Podľa názoru súdu určenie neexistencie záložného práva vedie k odstráneniu stavu právnej neistoty vlastníka veci a umožňuje mu riadny výkon dispozičných oprávnení súvisiacich s jeho vlastníckym právom. Iná žaloba, ktorá by viedla k výmazu záložného práva neprichádza do úvahy, preto súd dospel k záveru o existencii naliehavého právneho záujmu na takejto žalobe. Ďalej uviedol, že v konaní nebolo sporným, že vzťah medzi žalobcami a právnym predchodcom žalovaného je vzťahom vyplývajúcim zo spotrebiteľskej zmluvy. Z vykonaného dokazovania ďalej vyplynulo, že v prípade poskytovania úverov dochádzalo k tzv. „režazeniu“ úverov, pričom za každý takýto úver žalobcovia platili vždy nové poplatky - náklady súvisiace s poskytnutím úveru. Poukázal na to, že právne normy nezakazujú poskytovanie úveru za účelom vyplatenia predchádzajúceho úveru, avšak v danom prípade je evidentné, že skutočnú výšku dlhov zo skorších úverov neposudzoval žiadny súd, ale samotná banka a na preplatenie všetkého, čo stanovila ako dlh vykontrahovala nový úver, teda bez objektívneho posúdenia skutočnej výšky pohľadávky a jej príslušenstva, čo robila banka opakovane. Aj zo samotného vyjadrenia žalobkyne v 2. rade je zrejmé, že navýšenie úverov im ponúkala banka a oni len platili, pričom už nevedeli ani koľko bol úver a koľko reálne uhradili. V tomto prípade nie je teda z úverových zmlúv zistiteľné, koľko bol reálny dlh žalobcov a aké bolo navýšenie (o úroky, úroky z omeškania, poplatky, atď.), keďže v priebehu cca 5 rokov došlo k uzatvoreniu piatich úverových zmlúv netransparentným spôsobom. Skutočná výška dlhu žalobcov je tak otázná. Zároveň poukázal na to, že rozsudkom Okresného súdu Prešov, sp. zn. 15Csp/169/2018 zo dňa 14.03.2019 bola vyhlásená za neprijateľnú zmluvnú podmienku

zmluvná podmienka týkajúca sa poplatku - nákladov súvisiacich s poskytnutím úveru L.. Uviedol, že vôbec nie je zjavné z akého dôvodu mali tieto náklady vzniknúť, a to navyše ani nie veriteľovi, ale tretej osobe, ktorá nie je zmluvnou stranou predmetných zmlúv o úvere. Podľa názoru súdu táto zmluvná podmienka nie je jasná a zrozumiteľná z formálneho a gramatického hľadiska, a zároveň neumožňuje spotrebiteľovi posúdiť hospodárske dôsledky, ktoré pre neho z danej zmluvnej podmienky vyplývajú. Vzhľadom k tomu, že zmluva o úvere č. V., ako aj predchádzajúce úverové zmluvy obsahujú neprijateľné zmluvné podmienky, z čoho vyplýva, že výška dlhu žalobcov je viac ako problematická, dospel súd k záveru o neplatnom dojednaní úverovej zmluvy v tejto časti, čo má za následok, že nemôže obstať ani zmluva o zriadení záložného práva, lebo výkonom záložného práva by došlo k uspokojeniu pohľadávky žalovaného vo väčšom rozsahu ako je dôvodné. Podľa názoru súdu bola tak právne dôvodná ako aj spravodlivá žaloba žalobcov vyhovieť. Pre úplnosť dodal, že z dôvodu hospodárnosti sa nezaoberal premlčaním záložného práva.

6. O trovách konania rozhodol tak, že vzhľadom na to, že žalobcovia boli v konaní plne úspešní, priznal im nárok na náhradu trov konania voči žalovanému vo výške 100%, o výške ktorých rozhodne súd samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

7. Proti rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný. Odvolanie podal z dôvodu nesprávnych skutkových zistení a nesprávneho právneho posúdenia. Uviedol, že napadnuté rozhodnutie považuje predovšetkým za neúplné a nedostatočné, nemajúce oporu v zákonných ustanoveniach. Mal za to, že rozhodnutie súdu je nepreskúmateľné pre nedostatočné odôvodnenie vecí, nakoľko dlh žalobcov, a v podstate ani samotnú úverovú zmluvu, vôbec neskúmal, len stroho konštatoval, že určenie výšky dlhu je problematické, keďže zmluva a rovnako aj predchádzajúce úverové zmluvy obsahujú neprijateľné zmluvné podmienky, avšak nijako nekonkretizoval, ktoré neprijateľné zmluvné podmienky zmluvy obsahujú a už vôbec neskúmal, či išlo o taký hrubý nepomer v právach a povinnostiach zmluvných strán, že by to viedlo až k takému závažnému dôsledku, akým je neplatnosť zmluvného vzťahu. Ďalej namietal, že odôvodnenie rozsudku absolútne nereflektuje požiadavku ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, naopak súd prvej inštancie pristúpil k hodnoteniu predmetných zmlúv čisto vo všeobecnej rovine a mal za to, že v prípade vyhlásenia zmluvnej podmienky za neplatnú nestačí len všeobecná konštatácia, ale je nutné danú zmluvnú podmienku posúdiť vo vzťahu ku konkrétnemu prípadu. Namietal, že súd prvej inštancie neprepojil relevantným spôsobom uvedené zmluvné podmienky s uplatňovaným nárokom a porušením povinnosti zo strany žalobcov a neuviedol, akým spôsobom tieto podmienky spôsobili značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán. V tomto smere poukázal na nález Ústavného súdu SR, sp. zn. I. ÚS 242/07. Žalovaný v podanom odvolaní ďalej namietal, že súd neuviedol v čom spočíva neplatnosť úverovej zmluvy, čo viedlo k následnému záveru o neplatnosti záložnej zmluvy, pričom sám konštatuje, že určenie pohľadávky veriteľa je v danom prípade problematické, čo však nevylučuje jej existenciu v nejakej výške. Uviedol, že ak by aj reálna pohľadávka bola nižšia, po výkone záložného práva by dlžníkom vrátil výtlačok z dobrovoľnej dražby, ktorý presahuje výšku existujúceho dlhu, a uvedené teda nezakladá neplatnosť úverovej alebo záložnej zmluvy. Mal tiež za to, že v danom prípade nebol preukázaný naliehavý právny záujem žalobcov na požadovanom určení, resp. súd naň v rozsudku nijako nepoukázal, čo rovnako svedčí o zmatečnosti predmetného rozhodnutia. Pre úplnosť poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 11Co/144/2019 zo dňa 17.07.2019. Uviedol, že rozhodnutie je neprímerane prísne a v zásade neobsahuje zdôvodnenie samotného výroku rozsudku. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutom rozsahu preskúmal a zmenil ho tak, že žalobu zamietne, resp. ho zruší a vráti súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

8. Žalobcovia sa k podanému odvolaniu nevyjadrili.

9. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (ustanovenie § 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“)), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia pojednávania (ustanovenie § 385 C.s.p. a contrario) tým, že miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli súdu Krajského súdu v Prešove a na jeho webovej stránke najmenej 5 dní vopred a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

10. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal

suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

11. Z obsahu podaného odvolania možno vyvodíť, že žalovaný namieta nepreskúmateľnosť rozsuku, nesprávne skutkové zistenie a nesprávne právne posúdenie (§ 365 ods. 1 písm. b), f), h) C.s.p.).

12. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte namietanou nepreskúmateľnosťou, nesprávnym skutkovým zistením a nesprávnym právnym posúdením, teda, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (viď rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II.ÚS 78/05).

13. K nepreskúmateľnosti rozsudku odvolací súd uvádza, že iba také rozhodnutie je nepreskúmateľné, ktorého právne závery sú v extrémnom nesúlade s vykonanými skutkovými zisteniami, resp. tieto právne závery v žiadnej možnej interpretácii z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nevyplývajú. Z odôvodnenia tu napadnutého rozsudku vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami súdu pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi súdu na strane druhej. Za daného stavu potom odôvodnenie tu napadnutého rozsudku rešpektuje kautely určujúce minimálnu mieru racionality a konzistencie skutkovej a právnej argumentácie, teda je preskúmateľné.

14. K námietke nesprávne zisteného skutkového stavu odvolací súd poznamenáva, že dokazovanie je procesný postup, ktorý je založený na vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov súdom a ich následnom zhodnotení. Význam dokazovania teda spočíva v získavaní dôležitých poznatkov na základe ktorých súd stanoví skutkový stav v prejednávanej veci a z ktorého potom vychádza a na ktorý následne aplikuje aj konkrétnu právnu normu, resp. právne normy, teda rozhoduje. Zistenie skutkového stavu, ktorý objektívne zodpovedá stavu veci je jednou z najdôležitejších činností v rámci sporového konania, pretože je základným predpokladom vôbec pre rozhodnutie súdu. Dôkazmi overený skutkový stav je významný však aj z hľadiska posúdenia správnosti tvrdení strán sporu a unesenia dôkazného bremena, ktoré je predpokladom ich úspešnosti, a to obzvlášť v sporovom konaní (primerane rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/256/2012). Odvolací súd tiež zdôrazňuje aj to, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strany sporu a procesný postoj strany sporu zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť súdu akceptovať návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Súdy sú povinné na všetky uvedené procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom strana sporu uplatňuje svoj nárok alebo sa bráni proti jeho uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu. Z obsahu spisu mal odvolací súd za preukázané, že nedošlo k naplneniu tejto odvolacej námietky.

15. K námietke o nesprávnom právnym posúdení odvolací súd poznamenáva, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7 Cdo 7/2010). Ani táto odvolacia námietka nebola v predmetnom prípade naplnená.

16. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje a na zdôraznenie vecnej správnosti a v súvislosti s odvolacími námietkami žalovaného dopĺňa nižšie uvedené.

17. K námietke žalovaného, že súd prvej inštancie sa v danom prípade nezaoberal naliehavým právnym záujmom a na tento v rozhodnutí nijako nepoukázal, odvolací súd dáva do pozornosti práve bod 24. odôvodnenia napadnutého rozsudku, v ktorom sa súd prvej inštancie s otázkou existencie naliehavého právneho záujmu zaoberal a túto aj zodpovedal a náležite odôvodnil. Súd prvej inštancie správne

poukázal na to, že vzhľadom na určovací charakter žaloby sa musí v prvom rade zaoberať otázkou existencie naliehavého právneho záujmu žalobcov na takomto určení, pričom v tomto bode zároveň uviedol, na základe akých skutočností mal za to, že v predmetnom prípade je u žalobcov daný naliehavý právny záujem. Odvolací súd poukazuje na to, že vyriešenie otázky danosti naliehavého právneho záujmu je jedným z predpokladov každej určovacej žaloby, pretože len existujúci naliehavý právny záujem umožňuje súdu vo veci ďalej konať. Rovnako ako súd prvej inštancie, aj odvolací súd je toho názoru, že žalobcovia v konaní preukázali naliehavosť svojho právneho záujmu, pretože žalobcovia majú záujem dosiahnuť zmenu zápisu v katastri nehnuteľností a v prípade, ak súd vyhovie ich žalobe, tak dôjde k zmene a príslušný kataster vymaže zápis záložného práva k dotknutej nehnuteľnosti, čím by sa tak odstránil stav právnej neistoty žalobcov, pričom ako správne poukázal súd prvej inštancie, žalobcovia nemajú inú možnosť (inú žalobu), ktorou by sa domáhali výmazu záložného práva k nehnuteľnosti, ktorej sú vlastníkami a v ktorej, ako vyplýva z obsahu spisu majú obaja trvalý pobyt, teda kde obaja aj reálne bývajú. Z uvedeného dôvodu odvolací súd považoval žalovaným vznesenú námietku zmätočnosti rozhodnutia vo vzťahu k neposúdeniu naliehavého právneho záujmu za nedôvodnú.

18. Vzhľadom na existenciu naliehavého právneho záujmu žalobcov, odvolací súd sa ďalej zaoberal žalovaným namietaným nesprávnym posúdením uzatvorenej zmluvy súdom prvej inštancie.

19. V prvom rade, v zhode so súdom prvej inštancie, ani odvolací súd v predmetnej veci nemá pochybnosti o tom, že predmetný vzťah medzi právnym predchodcom žalovaného a žalobcami je vzťahom spotrebiteľským, pretože uzatvorená úverová zmluva (rovnako aj predchádzajúce úverové zmluvy) je štandardnou formulárovou spotrebiteľskou zmluvou, kde právny predchodca žalovaného vystupoval v postavení dodávateľa, pretože pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a žalobcovia sú spotrebiteľmi, keďže pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonali v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Odvolací súd na tomto mieste ešte zdôrazňuje, že základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že tieto sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny, pričom aj predmetná zmluva (rovnako aj predchádzajúce zmluvy) túto charakteristiku spĺňa. Odvolací súd rovnako zdôrazňuje, že ani v priebehu odvolacieho konania nebol namietaný, či spochybnený spotrebiteľský charakter uzatvorenej zmluvy a predchádzajúcich zmlúv.

20. K námietkam žalovaného týkajúcim sa posúdenia zmluvy o úvere a neprijateľnej zmluvnej podmienky odvolací súd uvádza, že § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzatvorenia zmluvy (ďalej len „Občiansky zákonník“) má a aj v rozhodnom období mal povahu kogentnej právnej normy, ktorá v spotrebiteľských vzťahoch výslovne zakazovala a zakazuje aj v súčasnosti použiť také dojednania v spotrebiteľskej zmluve, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán, a to v neprospech spotrebiteľa. Zakotvením uvedeného zákonného ustanovenia zákonodarca sleduje (a aj v rozhodnom období sledoval) zamedzenie zneužívania dominantného postavenia veriteľa pri uzatváraní spotrebiteľských zmlúv, a to s dôrazom najmä pri tvorbe formulárových zmlúv, ktoré sú spotrebiteľom predkladané ako návrh na ich uzatvorenie. V zmysle druhej vety § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pokiaľ by išlo o hlavný predmet plnenia, tak tento je spod uvedenej ochrany neprijateľnej zmluvnej podmienky vylúčený, avšak len ako bol vymedzený jasne a zrozumiteľne, čo rovnako, pokiaľ ide o otázku primeranosti ceny. V zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka potom možno dospieť k rovnici, že neprijateľná zmluvná podmienka v časti o inom ako hlavnom predmete zmluvy sa rovná jej absolútnej neplatnosti.

21. Vzhľadom na vyššie uvedené tak možno konštatovať, že o takýto prípad ide aj tomto spore, keďže súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania mal za to, že zmluvná podmienka upravená v úverových zmluvách v častiach B - poplatok - náklady súvisiace s poskytnutím úveru L. sú neprijateľnými zmluvnými podmienkami, a teda v uvedenom rozsahu sú neplatnými časťami úverových zmlúv. K námietke nedostatočného zdôvodnenia zmluvnej podmienky odvolací súd poukazuje na bod 30. odôvodnenia napadnutého rozsudku, k čomu dopĺňa, že znaky neprijateľnej podmienky napĺňa nielen neprimeraná podmienka, ale i podmienka, ktorá je neurčitá a neprimeraná, či podmienka, ktorá je v rozpore s ratio legis zákonného ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná. Dojednanie o poplatku za náklady súvisiace s poskytnutím úveru bolo zo strany žalovaného, resp. jeho právneho predchodcu v úverových zmluvách vopred predformulované a žalobcovia ich znenie nemohli nijako ovplyvniť, preto tieto podmienky neboli so žalobcami ako spotrebiteľmi individuálne dojednané, pričom táto zmluvná podmienka bola už v iných konaniach vyhlásená za neplatnú a ide o podmienku, ktorá sa uzatvára vo

viacerých prípadoch a dodávateľ bol povinný zdržať sa jej používania alebo používania podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. V uvedených skutočnostiach tak spočíva hrubá nerovnováha v právach a povinnostiach medzi sporovými stranami.

22. Z obsahu uzatvorených zmlúv navyše vyplýva, že uvedené poplatky mali slúžiť ako akási kompenzácia za náklady spojené s úverom, ktoré si však neúčtoval samotný právny predchodca žalovaného ako veriteľ poskytujúci úvery, ale tretí subjekt, ktorému tieto náklady boli odpočítané od žalobcom poskytnutého úveru, z čoho vyplýva, že žalobcom v skutočnosti nebola na účet pripísaná taká výška úveru, ktorá mala byť v zmysle zmlúv žalobcom daná k dispozícii, ale bola im pripísané sumy už krátené o takto v zmluvách zakomponované poplatky. Z uvedeného tak možno vyvodíť, že v zmluvách nebola správne určená celková výška čerpania úveru (t.j. suma reálne daná k dispozícii), čo v konečnom dôsledku tak malo vplyv aj na ďalšie relevantné údaje v zmluve, ako napr. výšku splátky, RPMN a iné údaje, pretože ostatné relevantné údaje tak boli vypočítavané nie zo skutočne poskytnutej sumy žalobcom. V dôsledku uvedeného tak nie je vylúčené, že uzatvorené spotrebiteľské zmluvy v dôsledku takýchto neprijateľných zmluvných podmienok mohli byť postihnuté sankciou bezúročnosti a bezpoplatkovosti, a teda aj konečná výška dlhu žalobcov mohla byť oveľa nižšia, ako bola právnym predchodcom žalovaného pri každom ďalšom poskytnutí úveru vyčíslená.

23. Vo vzťahu k samotnej záložnej zmluve, odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie pre posúdenie jej platnosti, či neplatnosti správne postupoval v zmysle pokynu odvolacieho súdu, a ako už bolo vyššie uvedené, správne zistil aj neplatnosť úverovej zmluvy, ako aj ďalších predchádzajúcich úverových zmlúv v časti týkajúcej sa poplatku za poskytnutie úveru. Záložná zmluva má vo vzťahu k úverovej zmluve akcesorickú povahu, tzn. že sleduje osud hlavného záväzkového vzťahu (úverovej zmluvy) a dôsledkom tohto vzťahu je okrem iného aj to, že trvá len za predpokladu platnosti hlavného záväzkového vzťahu, ktorého osud sleduje. Ako už správne uviedol súd prvej inštancie, s ktorého názorom sa stotožnil aj odvolací súd, úverová zmluva nebola platne dojednaná v časti zmluvnej pokuty, v dôsledku čoho je v tejto časti neplatná, pričom samotná skutočnosť, že právny predchodca žalovaného poskytoval žalobcom tzv. „reťazové“ úvery, v ktorých vo vzťahu k poskytnutej a uhradenej výške nemali prehľad ani samotní žalobcovia, napokon ani zo samotného obsahu spisu nebolo možné jednoznačne ustáliť skutočnú výšku dlhu, má za následok spôsobenie neplatnosti aj záložnej zmluvy. Ako bolo už uvedené vyššie, vzhľadom na neprijateľnú zmluvnú podmienku a nemožnosť zistenia skutočnej výšky dlhu žalobcov (ktorý bol s ohľadom na už uvedené skutočnosti pravdepodobne oveľa nižší, ako bol právnym predchodcom žalovaného účtovaný) mal odvolací súd taktiež za to, že výkonom záložného práva by mohlo na strane žalovaného dôjsť k uspokojeniu pohľadávky vo väčšom rozsahu, než na aký by mal správne nárok, pričom aj samotná hodnota zálohu (je všeobecne známe, že hodnota bytov sa na trhu pohybuje v rozmedzí niekoľkých desiatok tisíc Eur) k výške dlhu žalobcov, ktorú na množstvo poskytnutých úverov, kde každý nový slúžil na splatenie toho predchádzajúceho, nie je možné jednoznačne a bez pochyb v tomto štádiu ustáliť je v rozpore s dobrými mravmi, preto odvolací súd nevidel dôvodnosť odvolacích námietok žalovaného v tomto smere a rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje za správne.

24. Odvolací súd ďalej poukazuje na to, že správnemu výroku vo veci samej zodpovedá aj správny výrok o trovách konania.

25. Na základe vyššie uvedeného odvolací súd v zmysle § 387 ods. 1 a 2 C.s.p. rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu a v súvisiacom výroku o trovách konania ako vecne správny potvrdil.

26. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. tak, že stranám sporu nebol priznaný nárok na náhradu trov odvolacieho konania. V odvolacom konaní boli úspešní žalobcovia, ktorí boli však v odvolacom konaní pasívni a zo spisu im žiadne preukázateľné trovy odvolacieho konania nevyplývajú, ani si ich neuplatnili. V odvolacom konaní neúspešnému žalovanému nemohla byť priznaná náhrada trov odvolacieho konania. Súd preto vyslovil, že stranám sporu nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva. Správnosť takého rozhodnutia vyplýva aj z rozhodnutia NS SR sp.zn. 6Cdo/544/2015.

27. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).